

Sygn. akt I ACa 1049/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Ewa Kaniok

Sędziowie: SA Marzena Konsek-Bitkowska (spr.)

SO (del.) Przemysław Feliga

Protokolant: Weronika Trojańska

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w W.

przeciwko Z. Z. i Syndykowi Masy Upadłości (...) Sp. z o.o. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 28 listopada 2014 r., sygn. akt XXIV C 340/08

1. prostuje zaskarżony wyrok w ten sposób, że określa pozwanych jako Z. Z. i Syndyka Masy Upadłości (...) Sp. z o.o. w W.;
2. uchyla zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym i drugim w zakresie rozstrzygnięcia o powództwie przeciwko Syndykowi Masy Upadłości (...) Sp. z o.o. w W. i w tej części postępowanie umarza;
3. oddala apelację w pozostałej części;
4. zasądza od (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz Z. Z. kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;
5. nieuiszczoną opłatę od apelacji przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Marzena Konsek-Bitkowska Ewa Kaniok Przemysław Feliga

Sygn. akt I ACa 1049/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 listopada 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo (...) sp. z o.o. w W. przeciwko Z. Z. oraz syndykowi masy upadłości (...) sp. z o.o. w W., zasądził od powoda solidarnie na rzecz pozwanych Z. Z. i Z.

Z. - Syndyka Masy Upadłości (...) Sp. z o.o. kwotę 7200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, zaś nieuiszczone koszty sądowe przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Sąd ustalił, że użytkownikiem wieczystym nieruchomości przy ul. (...) w W. była spółka Elektrociepłownie (...) S.A. w W., która wydzierżawiła tę (...) sp. z o.o. w W.. W dniu 2 stycznia 1998 r. (...) sp. z o.o. (wynajmujący) zawarła z (...) sp. z o.o. (najemca) umowę najmu nr (...) na czas nieokreślony. W myśl § 1 tej umowy wynajmujący oddał w dzierżawę, a najemca przyjął w użytkowanie teren o powierzchni 7.000 m² przy ul. (...) z przeznaczeniem na usytuowanie węzła betoniarskiego oraz produkcję betonu towarowego w zamian za zapłatę umówionego czynszu. W dniu 19 grudnia 2000 r. Elektrociepłownie (...) S.A. w W. zawarły z (...) sp. z o.o. w W. umowę dzierżawy nr (...), której przedmiotem była część nieruchomości o powierzchni 28.558 m², do której wydzierżawiający posiadał bezsporne prawo użytkowania wieczystego. Zgodnie z § 8 umowy wydzierżawiający wyraził zgodę na poddzierżawienie przez dzierżawcę przedmiotu umowy osobom trzecim w okresie trwania dzierżawy.

W dniu 2 stycznia 2001 r. (...) sp. z o.o. (wydzierżawiający) zawarła z E. K. i (...) s.c. (dzierżawca) umowę dzierżawy nr (...), której przedmiotem była część nieruchomości Elektrociepłowni (...) S.A. o powierzchni 28.558 m². Umowa ta została zawarta na podstawie § 8 umowy dzierżawy nr (...) z dnia 19 grudnia 2000 r. Dzierżawiona nieruchomość obejmowała swoim obszarem nieruchomość wynajmowaną przez (...) sp. z o.o. na podstawie umowy najmu nr (...). Na takich samych warunkach E. K. i (...) s.c. wydzierżawili w/w nieruchomość (...) sp. z o.o. w W.. W rzeczywistości teren użytkowany był przez różne przedsiębiorstwa, w tym (...) sp. z o.o.

W styczniu 2001 r. (...) sp. z o.o. wystawił (...) sp. z o.o. na podstawie umowy najmu nr (...) ostatnią fakturę VAT. W dniu 9 lutego 2001 r. (...) sp. z o.o. (najemca) zawarła z (...) sp. z o.o. w W. (wynajmujący) umowę najmu nr (...), na mocy której wynajmujący oddał w dzierżawę najemcy na czas nieokreślony teren o powierzchni 300 m² przy ul. (...) z przeznaczeniem na usytuowanie punktu do produkcji betonu i cztery pomieszczenia biurowe oraz pomieszczenie magazynowe.

W latach 1997-1998 przedsiębiorstwa z branży budowlanej wystawiły powódce listy referencyjne. W latach 2011-2002 przedsiębiorstwa z branży budowlanej składały do powódki zapytania cenowe oraz prośby o oferty cenowe na dostawy betonu. Ponadto w lipcu 2001 r. oraz we wrześniu 2001 r. powódce złożono zamówienia na dostawę betonu.

Począwszy od 1998 r. następował coroczny spadek produkcji i sprzedaży betonu przez powódkę, a produkcja betonu przynosiła straty. Prowadzona przez (...) sp. z o.o. działalność gospodarcza przyniosła w 2001 r. stratę w wysokości 718.600 zł. W latach 2000-2001 produkcja betonu przez powódkę była nierentowna, nie posiadała ona zamówień na beton w ilościach, które pozwoliłyby na uczynienie produkcji rentowną. Powódka nie regulowała zobowiązań wobec swoich wierzycieli, prowadzone były przeciwko niej postępowania egzekucyjne.

W dniu 26 marca 2001 r. (...) sp. z o.o. złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu. Wniosek ten został oddalony postanowieniem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy z dnia 6 czerwca 2001 r. W dniu 11 lipca 2001 r. (...) sp. z o.o. złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości, wskazując, że jej wynik finansowy za rok 2000 zamyka się stratą w wysokości 635.905,47 zł. Zarządzeniem z dnia 20 sierpnia 2001 r. wniosek ten został zwrócony.

Postanowieniem z dnia 25 października 2001 r., sygn. akt XVII U 320/01 Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy ogłosił upadłość (...) sp. z o.o. Syndykiem masy upadłości został Z. Z..

W dniu 26 listopada 2001 r. Elektrociepłownie (...) S.A. wypowiedziały z powodu nieregulowania zobowiązań finansowych (...) sp. z o.o. ze skutkiem na dzień 30 listopada 2001 r. umowę dzierżawy nr (...) i wezwały do zwrotu przedmiotu dzierżawy do dnia 31 grudnia 2001 r.

W dniu 26 listopada 2001 r. sporządzony został protokół na okoliczność przejęcia we władanie obiektu przy ul. (...) w W. przez syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. W protokole tym stwierdzono, że umowa dzierżawy nr (...) została rozwiązana. W celu zabezpieczenia majątku upadłej (...) sp. z o.o. syndyk wprowadził na w/w teren

swoje służby dozoru, dla wykonania czego zajął pomieszczenia portierni oraz przejął ochronę obiektu przy ul. (...). Syndyk oświadczył, że na teren obiektu będą mogły wjeżdżać pojazdy samochodowe związane z produkcją betonu wykonywaną przez (...) sp. z o.o. aż do odwołania. Syndyk oświadczył ponadto, że do chwili ustalenia praw osób trzecich do mienia znajdującego się na obiekcie nie będzie wywoził z niego żadnych przedmiotów ani ruchomości. Podpisania protokołu odmówił obecny przy jego sporządzeniu Z. S. – prezes zarządu (...) sp. z o.o.

W dniu 30 listopada 2001 r. syndyk skierował do Z. S. prezesa zarządu (...) sp. z o.o. pismo z prośbą o wskazanie ewentualnych podstaw dotyczących użytkowania pomieszczeń i magazynów przy ul. (...) lub złożenia oświadczenia, że żadnych magazynów i pomieszczeń spółka (...) nie użytkuje, w terminie do 5 grudnia 2001 r. Powód nie odpowiedział na to pismo. W dniu 14 grudnia 2001 r. sporządzony został protokół z przejęcia przez syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. obiektu przy ul. (...) w W.. W czasie tego przejęcia sporządzono spis wszystkich ruchomości znajdujących się na w/w terenie. Spis ten zawierał uwagi dotyczące stwierdzenia co do własności osób trzecich. Zapisano w nim, że właścicielem czterech samochodów ciężarowych oraz linii technologicznej do wytwarzania betonu (...) i ładowarki jest (...) sp. z o.o. W protokole stwierdzono, że na w/w terenie nie są prowadzone żadne prace produkcyjne, tj. wytwarzanie betonu i produkcja półfabrykatów, zaś pracownicy fizyczni (...) sp. z o.o. przebywają na urloпах. Z. S. – prezes zarządu (...) sp. z o.o. oświadczył, że jest w stanie uruchomić produkcję w każdej chwili po otrzymaniu zamówienia. Syndyk Z. Z. oświadczył, że dostęp do obiektów znajdujących się na nieruchomości przy ul. (...) został wstrzymany, brama i furtka na teren zostały zamknięte, zaś służba ochrony otrzymała polecenie niewpuszczenia nikogo na teren nieruchomości. Syndyk zobowiązał również (...) sp. z o.o. w osobie prezesa zarządu Z. S. do zabrania mienia ruchomego oraz dokumentacji z budynku administracyjnego do 22 grudnia 2001 r. i wyraził zgodę na zmagazynowanie pozostałych ruchomości i dokumentacji w oddzielnym pomieszczeniu albo zawarcia stosownej umowy o wynajem całości pomieszczeń budynku administracyjnego do dnia 22 grudnia 2001 r. Powód nie odpowiedział na to stanowisko syndyka do dnia 22 grudnia 2001 r.

W dniu 17 grudnia 2001 r. przedsiębiorstwa z branży budowlanej oświadczyły powódce, że z powodu zamkniętej bramy na teren wytwórni betonu przy ul. (...) nie mogły zakupić betonu.

Postanowieniem z 21 grudnia 2001 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości (...) sp. z o.o., bowiem koszty postępowania upadłościowego przewyższałyby wartość majątku (...) sp. z o.o.

W dniu 8 stycznia 2002 r. ochrona wynajęta przez syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. nie wpuściła na teren obiektu przy ul. (...) w W. pracownika (...) sp. z o.o. W dniu 11 stycznia 2002 r. odbyło się spotkanie syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. z przedstawicielami spółek (...) sp. z o.o. oraz (...) s.c. Syndyk poinformował, że w związku ze zgromadzonymi ruchomościami opuszczenie terenu przy ul. (...) ma nastąpić do końca marca 2002 r. Syndyk oświadczył również o konieczności wniesienia stosownych opłat za korzystanie z terenu przez m.in. (...) sp. z o.o., do czego Z. S. miał się ustosunkować w terminie 7 dni. Podpisanie stosownej umowy w tym zakresie warunkowało rozpoczęcie jakichkolwiek działalności przez m.in. (...) sp. z o.o. Syndyk oświadczył również, że oczekuje od Z. S. ewentualnych uwag i wniosków o wykreślenie ze spisu inwentarza majątku (...) sp. z o.o. tego mienia, w stosunku do którego udowodni, że stanowi własność (...) sp. z o.o. Termin na złożenie tych uwag określono na 17 stycznia 2002 r. Protokół ten podpisał Z. S.. Powód nie złożył żadnych uwag ani wniosków. W konsekwencji tego spotkania syndyk osiągnął porozumienie z M. P., który wynajmował pomieszczenia znajdujące się na terenie przy ul. (...) do końca marca 2002 r.

W porozumieniu z dnia 4 marca 2002 r. między (...) sp. z o.o. w upadłości a Elektrociepłowniami (...) S.A., syndyk (...) sp. z o.o. oświadczył, że umowy lub porozumienia zawarte przez (...) sp. z o.o. dotyczące korzystania z nieruchomości przy ul. (...) lub budynków na niej posadowionych zostały rozwiązane. Syndyk miał użytkować nieodpłatnie w/w teren do 31 marca 2002 r. Postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2002 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy zezwolił syndykowi na zawarcie ugody z Elektrociepłowniami (...) S.A. na warunkach opisanych w porozumieniu.

Wobec braku odpowiedzi ze strony (...) sp. z o.o. co do własności ruchomości położonych na terenie przy ul. (...), syndyk Z. Z. zaliczył w skład mienia (...) sp. z o.o. wszystkie zajęte ruchomości ujęte w inwentarzu, jako ruchomości masy upadłości.

(...) sp. z o.o. zakupiła 27 lutego 1997 r. od B.O.S.S. (...) węzeł betoniarski, jednakże z zastrzeżeniem, że przeniesienie prawa własności węzła nastąpi po dacie pełnej zapłaty wartości faktury wystawionej za jego sprzedaż. Do tej daty przedmiotowy węzeł miał stanowić własność sprzedającego. (...) sp. z o.o. nie uregulowała płatności za w/w fakturę.

Postanowieniem z dnia 28 maja 2002 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy oddalił wniosek (...) sp. z o.o. o wyłączenie ruchomości z masy upadłości (...) sp. z o.o. Pismem z dnia 20 marca 2002 r. powódka wezwała syndyka Z. Z. do pokrycia strat w wysokości 494.855 zł z tytułu uniemożliwienia działalności(...)

W dniu 16 maja 2002 r. (...) sp. z o.o. złożyła do Prokuratury zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przez syndyka Z. Z., zaś w dniu 8 lutego 2012 r. złożyła subsydiarny akt oskarżenia przeciwko Z. Z. o czyn z art. 296 k.k. Postanowieniem z dnia 29 czerwca 2012 r. (sygn. akt XVIII K 42/12) Sąd Okręgowy w Warszawie na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 i 9 k.p.k. umorzył postępowania karne w stosunku do Z. Z. o czyn z art. 296 § 1 k.k. Postanowienie to zostało postanowieniem Sadu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 września 2012 r. (sygn. akt II AKz 624/12) zmienione w ten sposób, że podstawę umorzenia postępowania z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. zastąpiono art. 339 § 3 pkt 2 k.p.k., w pozostałej części utrzymano zaś w mocy zaskarżone postanowienie.

Z powodu niewypłacalności (...) sp. z o.o. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wypłacił pracownikom spółki wynagrodzenia w łącznej kwocie 137.661,81 zł. Kwota powyższa nakazem zapłaty zasądzona została od (...) sp. z o.o. na rzecz Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Postanowieniem z dnia 18 maja 2007 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie stwierdził brak podstaw do odwołania syndyka. Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2014 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie stwierdził ukończenie postępowania upadłościowego (...) sp. z o.o.

Sąd Okręgowy zważył, że działań Z. Z., które według powódki wyrządziły jej szkodę, nie sposób oceniać w oderwaniu od funkcji jaką pełnił. Z. Z., wydając polecenie zamknięcia bramy wjazdowej na teren przy ul. (...) w W., działał jako syndyk masy upadłości (...) sp. z o.o. Z tego względu Sąd uznał, że Z. Z. pozwany jako osoba prywatna nie posiadał legitymacji biernej w niniejszej sprawie.

Podstawą prawną odpowiedzialności syndyka za szkodę, którą spowodował pełniąc swoje obowiązki jest art. 415 k.c. oraz art. 102 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia z dnia 24 października 1934 r. Prawo upadłościowe (Dz.U. 1934 nr 93 poz. 834 z późn. zm., dalej PrUp), jako prawo obowiązujące w czasie podjęcia przez pozwanego działań, w których powód upatruje źródła szkody.

W pierwszej kolejności Sąd zajął się kwestią wystąpienia szkody. Przypomniawszy, że ciężar dowodu istnienia szkody i jej rozmiaru spoczywa na poszkodowanym (powodzie) zgodnie z art. 6 k.c. Powód miał także obowiązek wykazać niesumienność syndyka w pełnieniu przez niego obowiązków oraz związek przyczynowy między uchybieniami syndyka a poniesioną przez powoda szkodą.

Powódka dochodzi pozewem odszkodowania w kwocie 507.103 zł, na co składają się:

1. utrata zysku ze sprzedaży betonu w związku z zamknięciem bramy wjazdowej przez syndyka na teren gdzie produkowano beton (252.103 zł),
2. koszt odpraw dla zwolnionych pracowników zaciągnięty w Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Społecznych (ok. 140.000 zł),
3. koszt montażu nowej betoniarni i uruchomienia produkcji (85.000 zł),

4. rozruch środków produkcji (30.000 zł).

Sąd uznał, że powódka nie wykazała nie tylko wysokości poniesionej rzekomo szkody, ale również samego faktu poniesienia szkody.

Każda z czterech wydanych w tej sprawie opinii biegłych sądowych zawierała zgodne wnioski co do tego, że na skutek działań pozwanego powódka nie poniosła żadnej szkody. Opinie te, miazdzące w swej treści dla powódki, wskazywały, że jej działalność w postaci produkcji i sprzedaży betonu w latach 1998-2001 przynosiła straty rzędu kilkuset tysięcy złotych rocznie. Co więcej straty te z roku na rok były większe. Produkcja betonu przez (...) sp. z o.o. od stycznia do grudnia 2001, a więc jeszcze przed zamknięciem bramy przez syndyka, nie była rentowna i przyniosła stratę w wysokości 662.961,10 zł, co oznaczało, że każdy wyprodukowany m³ betonu przynosił stratę w wysokości 34,91 zł. Ponadto spółka nie posiadała materiałów do produkcji betonu oraz środków na zakup tych materiałów, a także nie posiadała zamówień na beton w ilościach pozwalających na uczynienie produkcji dochodową.

W świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, straty powódki wynikają nie z działań pozwanego syndyka, ale z działań władz (...) sp. z o.o., na co wskazała biegła sądowa M. A., która podała, że władze powodowej spółki doprowadziły spółkę do trwającej latami zapaści finansowej. W 2001 r. powodowa spółka nie prowadziła intensywnej działalności gospodarczej, zaś ostatnia wystawiona przez nią faktura nosiła datę czerwcową 2001 r.

Ponadto z opinii biegłych jednoznacznie wynika, że powodowa spółka nie miałaby szans na przetrwanie lat kryzysu na rynku budowlanym. Zaznaczenia wymaga, że w 2001 r. przed zamknięciem bramy przez syndyka do Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy trzykrotnie wpłynęły wnioski o ogłoszenie upadłości (...) sp. z o.o., dwa z nich złożyła sama powódka. O katastrofalnej sytuacji finansowej powódki w tamtym okresie świadczy fakt, że postanowieniem z 21 grudnia 2001 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości (...) sp. z o.o. z uwagi na fakt, że koszty postępowania upadłościowego przewyższałyby wartość majątku tej spółki. Tak więc powodowa spółka nie mogła utracić korzyści z powodu uniemożliwienia produkcji betonu między grudnia 2001 r. a marcem 2002 r., bowiem zapaść finansowa, w jakiej się znajdowała, nie pozwoliłaby jej na wypracowanie zysku.

Sytuacja finansowa powódki, nieregulowanie przez nią zobowiązań wobec wierzycieli, postępowania egzekucyjne toczące się przeciwko niej wpływały na renomę i markę spółki w 2001 r., natomiast listy referencyjne przedstawione przez powódkę pochodzą z lat 1998-1999, tak więc ciężko uznać, by powódka w chwili zamknięcia bramy przez syndyka cieszyła się szczególną renomą.

Powódka nie przedstawiła dowodów świadczących o tym, że ruchomości znajdujące się przy ul. (...) należały do niej, a więc że była ich właścicielką. O przedstawienie takich dowodów wielokrotnie występował do powódki sam syndyk na przełomie lat 2001/2002, zaś powódka na prośby te nigdy nie odpowiedziała.

Podsumowując, uznać należało, że zamknięcie przez syndyka Z. Z. bramy wjazdowej na teren, gdzie powodowa spółka prowadziła działalność gospodarczą, nie wyrządziło jej szkody majątkowej. Co więcej, jak wskazał biegły sądowy M. S., paradoksalnie działania pozwanego były korzystne dla powódki z uwagi na zatrzymanie nierentownej działalności i tempa generowania dalszych strat. Tak więc, gdyby nie zablokowanie działalności powódki, skala jej strat byłaby większa.

Skoro strona powodowa poprzez działania pozwanego nie poniosła szkody, nie może być mowy o przypisaniu odpowiedzialności deliktowej pozwanemu. Zebrany materiał dowodowy nie daje ponadto podstaw do przypisania Z. Z. winy. Powódka upatrywała winy pozwanego w tym, że zaliczył on do masy upadłości (...) sp. z o.o., po czym sprzedał, ruchomości, których była ona właścicielką. Sąd wskazał, że syndyk działał na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. Prawo upadłościowe. Zgodnie z art. 105 § 1 PrUp syndyk w najkrótszym czasie, nie dłużej niż w terminie miesiąca od dnia wyznaczenia syndyka, sporządzi inwentarz majątku masy upadłości i dokona jego oszacowania. Jeżeli dochowanie tego terminu nie byłoby możliwe ze względu na rozmiar majątku masy lub inne poważne trudności, sędzia-komisarz może na wniosek syndyka ustalić dłuższy termin do wykonania

tych czynności. Do spisu inwentarza syndyk dołącza uwagi co do stanu majątku, w tym także co do stanu prawnego nieruchomości i ruchomości będących we władaniu upadłego, oraz plan prowadzenia upadłości i plan ponoszenia wydatków na koszty postępowania upadłościowego (art. 105 § 3 PrUp).

Syndyk wielokrotnie (26 listopada 2001 r., 30 listopada 2001 r., 14 grudnia 2001 r.) wzywał władze (...) sp. z o.o. do wykazania, jakie ruchomości znajdujące się na nieruchomości przy ul. (...) stanowią jej własność. Powódka nigdy na wezwania te nie odpowiedziała. Wobec braku odpowiedzi ze strony (...) sp. z o.o. co do własności ruchomości, syndyk zaliczył w skład mienia (...) sp. z o.o. wszystkie zajęte ruchomości ujęte w inwentarzu, jako ruchomości masy upadłości. Ponadto w późniejszym czasie Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy oddalił wniosek (...) sp. z o.o. o wyłączenie ruchomości z masy upadłości (...) sp. z o.o.

Również w niniejszym postępowaniu powódka nie przedstawiła żadnych dowodów na to, że była właścicielką ruchomości sprzedanych lub zniszczonych przez syndyka. Co prawda do akt postępowania o ogłoszenie upadłości powódki (sygn. akt XVII U 687/01) załączona została faktura za węzeł betoniarski, jednakże powódka nigdy nie została jego właścicielką, bowiem sprzedaż została dokonana z zastrzeżeniem, że przeniesienie prawa własności węzła nastąpi po dacie pełnej zapłaty wartości faktury wystawionej za jego sprzedaż, czego powódka nigdy nie uczyniła. Zgodnie z art. 115 § 1 PrUp sprzedaż ruchomości dokonana była za zezwoleniem sędziego-komisarza. Zezwolenie takie zaś udzielone przez sędziego-komisarza, który sprawował nadzór nad czynnościami syndyka mogłoby stanowić okoliczność ekskluzywną Z. Z.. Bezprawności oraz zawinienia w działaniach syndyka nie dopatrywał się również Sąd Okręgowy w Warszawie, który postanowieniem z dnia 29 czerwca 2012 r. umorzył postępowanie karne prowadzone przeciwko Z. Z. oskarżonemu m.in. o bezprawne niedopuszczenie spółek do dzierżawionej od spółki (...) sp. z o.o. nieruchomości, przez zamknięcie bramy wjazdowej oraz dokonanie zajęcia majątku spółki (...) sp. z o.o., a następnie jego sprzedaży z naruszeniem art. 28 i 103 § 2 PrUp bez koniecznej zgody sędziego komisarza spółki (...) sp. z o.o. Postanowienie to zostało przez Sąd Apelacyjny zmienione jedynie w zakresie podstawy prawnej umorzenia, którą Sąd zmienił na art. 339 § 3 pkt 2 k.p.k. (umorzenie z powodu oczywistego braku faktycznych podstaw oskarżenia).

Nietrafne są twierdzenie powodowej spółki jakoby umowa, na podstawie której wynajmowała ona teren przy ul. (...), obowiązywała w dniu zamknięcia przez syndyka bramy wjazdowej. Teren ten powódka wynajmowała od (...) sp. z o.o., która dzierżawiła go od E. K. i (...) s.c., którzy z kolei wydzierżawiali nieruchomość od (...) sp. z o.o. Ta ostatnia spółka dzierżawiła zaś nieruchomość od Elektrociepłowni (...) S.A. na mocy umowy nr (...). Tak więc powódka była na końcu łańcucha poddierzawców. Jako że, zgodnie z art. 668 § 2 k.c. stosunek wynikający z zawartej przez najemcę umowy o bezpłatne używanie lub podnajem rozwiązuje się najpóźniej z chwilą zakończenia stosunku najmu, zaś do dzierżawy stosuje się odpowiednio przepisy o najmie (art. 694 k.c.), a umowa nr (...) została wypowiedziana przez Elektrociepłownię (...) S.A. ze skutkiem na dzień 30 listopada 2001 r., stosunek najmu istniejący pomiędzy powodową spółką a (...) sp. z o.o. rozwiązany został najpóźniej w dniu 30 listopada 2001.

Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie art. 415 k.c. oraz art. 102 PrUp oddalił powództwo, orzekając jak w pkt 1 wyroku. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zaś o nieuiszczonych kosztach sądowych na podstawie art. 113 ust 4 u.k.s.c.

Od powyższego wyroku powód wywiódł apelację, zaskarżając go w punktach 1 i 2. Wniósł o zmianę wyroku, ewentualnie uchylenie wyroku w tych punktach i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Warszawie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Jeszcze przed wydaniem wyroku przez Sąd I instancji zakończyło się postępowanie upadłościowe spółki (...) sp. z o.o. w W., zaś w toku postępowania apelacyjnego doszło do wykreślenia tego podmiotu z KRS (k. 1839 - postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 7 maja 2015 r., WA.XIII Ns-Rej. KRS /(...)). Wbrew przekonaniu apelującego na dzień wyrokowania przez Sąd

Apelacyjny postanowienie o wykreśleniu spółki było prawomocne, co potwierdza dostępny on-line system informacji prawnej KRS.

Utrata bytu prawnego przez upadłą spółkę wskutek ukończenia postępowania upadłościowego i wykreślenia spółki z rejestru, skutkowałą koniecznością uchylecia wyroku i umorzenia postępowania w tej części, w jakiej wyrok dotyczył roszczeń kierowanych – w ocenie Sądu Okręgowego – do masy upadłości (tj. w stosunku do syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o.), o czym orzeczono na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. Dla usunięcia wątpliwości interpretacyjnych Sąd Apelacyjny dokonał przy tym sprostowania zaskarżonego wyroku na podstawie art. 350 § 1 i 3 k.p.c., wskazując, że zapadł on w sprawie przeciwko Z. Z. oraz syndykowi masy upadłości (...) sp. z o.o.

W tym miejscu wyjaśnić należy, że wątpliwe było prowadzenie postępowania sądowego przez Sąd I instancji przeciwko drugiemu z wyżej wskazanych podmiotów. Jak się wydaje, wydanie postanowienia o dopozwaniu Z. Z. (notabene wydane na wadliwej podstawie prawnej i bez wniosku powoda), było wynikiem niezrozumienia przez Sąd Okręgowy stanowiska powoda, który od początku kierował swoje roszczenia właśnie do Z. Z. jako osoby fizycznej, podnosząc, że pozwany w swojej działalności syndyka dopuścił się deliktów na szkodę powodowej spółki. Za takie czyny niedozwolone syndyk ponosi zaś odpowiedzialność osobistą własnym majątkiem, nie odpowiada zaś w tym zakresie upadły, co oznacza, że roszczenia nie mogą być skutecznie kierowane do masy upadłości, reprezentowanej przed sądami przez syndyka, lecz wyłącznie do wskazanego z imienia i nazwiska syndyka, który dopuścić miał się zarzucanych czynów niedozwolonych.

Strona powodowa nigdy zresztą nie zgłaszała w toku tego procesu roszczeń do (...) sp. z o.o., tj. roszczeń kierowanych do masy upadłości reprezentowanej przez syndyka, przeciwnie - powódka wielokrotnie dawała wyraz temu, że żąda odszkodowania wyłącznie od Z. Z., jako sprawcy szkody, który to Z. Z., pełniąc funkcję syndyka masy upadłości, dopuścić miał się czynów niedozwolonych na szkodę powódki.

Przechodząc w tym miejscu do oceny apelacji w pozostałym zakresie uznać należy, że zaskarżonym wyrokiem trafnie oddalono powództwo przeciwko Z. Z.. Jego legitymacja bierna nie powinna była budzić żadnych wątpliwości Sądu Okręgowego, skoro w podstawie faktycznej powództwa powód wskazywał na działania tej właśnie osoby fizycznej, jako rzekomo bezprawne i wyrządzające szkodę powodowej spółce.

Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego dotyczące przebiegu postępowania upadłościowego i wskazujące na brak działań bezprawnych Z. Z. względem powodowej spółki, jak również na brak szkody.

Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę w granicach twierdzeń pozwu, w którym wskazywano poszczególne elementy szkody. Obecnie, na etapie postępowania apelacyjnego nie jest możliwe „podstawienie” pod żądane kwoty innej rodzajowo szkody, a w szczególności dochodzenie odszkodowania za utracone rzeczy, w zakresie w jakim żądanie to nie było zgłoszone przed Sądem I instancji (art. 383 k.p.c.).

Strona powodowa zapomina także, że niniejsza sprawa nie jest pierwszą sprawą pomiędzy stronami dotyczącą odpowiedzialności deliktowej Z. Z. jako syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. Między tymi samymi stronami zakończyła się bowiem wcześniej sprawa o zapłatę, gdzie powódka dochodziła m.in. odszkodowania za ładowarkę F. i wytwórnię betonu typu S., a także inne ruchomości. Powództwo w tym przedmiocie zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 13 maja 2005 r., sygn. XVI Gc 1887/03, zaś apelację strony powodowej oddalił Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 24 lutego 2006 r., sygn. I ACa 910/05 (k.496 – 501 – odpis wyroku SO z uzasadnieniem oraz odpis tytułu wykonawczego). Powódka nie może więc ponownie występować z tymi roszczeniami, a gdyby próbowała to uczynić, jej pozew w takim zakresie musiałby być odrzucony na postawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.

Nie było podstaw do dopuszczenia dowodów z akt zawnioskowanych w apelacji. Po pierwsze wniosek taki był spóźniony zgodnie z art. 381 k.p.c., nic bowiem nie stało na przeszkodzie, aby powód złożył wniosek o dołączenie akt XVIII K 42/12 i XXIV C 1197/09 jeszcze przed Sądem I instancji. Nie może ponadto być przedmiotem oceny w niniejszym postępowaniu cywilnym to, czy doszło do obrazy prawna we wskazanej sprawie karnej, akta karne

są zaś zbędne dla oceny prawidłowości wyroku Sądu Okręgowego w sprawie cywilnej, poddanego obecnie kontroli instancyjnej. Również teza dowodowa dotycząca akt XXIV C 1197/09 (k. 1762 – uzasadnienie apelacji) nie pozostaje w związku z zakresem okoliczności podlegających ustaleniu w tej sprawie.

Podnosząc zarzuty dotyczące rozwiązania umowy dzierżawy zawartej przez Elektrociepłownię (...) S.A. z upadłą, a w szczególności rzekomego spowodowania straty w masie upadłości (...) sp. z o.o. (k. 1763), powódka wykracza poza zakres tego postępowania, w którym nie jest dochodzone wyrównanie szkód w masie upadłości (w tym zakresie powódka, jako podmiot trzeci względem upadłej spółki, nie miałaby zresztą legitymacji czynnej), lecz sprawa dotyczy szkód wyrządzonych przez syndyka osobie trzeciej względem upadłej. Na nieporozumieniu zasadza się przy tym zarzut, że pozwany uzurpował sobie tytuł właściciela masy upadłości (k. 1763), natomiast niewątpliwie wyłącznie syndyk był uprawniony do reprezentowania masy upadłości w trakcie postępowania upadłościowego w relacji z kontrahentami upadłej spółki co do wszelkich składników masy upadłości oraz roszczeń do niej kierowanych.

Sąd Okręgowy słusznie przywołał przepisy art. 668 § 2 k.c. w zw. z art. 694 k.c. W świetle tych przepisów, zważywszy na fakt wypowiedzenia dzierżawy przez Elektrociepłownię (...) S.A. nie może ulegać wątpliwości, że doszło do rozwiązania całego łańcucha umów poddzierżawy i podnajmu, co dotyczy także umowy, na którą powołuje się powódka.

Niezasadne są także zarzuty apelacji dotyczące oceny dowodów z opinii biegłych sądowych. Nie można zgodzić się z powodem, że zasadne byłoby powołanie w tej sprawie dowodu z opinii biegłego z zakresu marketingu korporacyjnego. Powoływani kolejno przez Sąd Okręgowy biegli mieli kompetencje do dokonania oceny sposobu zarządzania powodową spółką z punktu widzenia racjonalności ekonomicznej, możliwości osiągnięcia przez nią zysku we wskazanym okresie a także do ustalenia, czy na skutek działań pozwanego, w tym w szczególności uniemożliwienia powodce dalszego wstępu na nieruchomości, powódka mogła doznać wskazywanej przez nią szkody, tj. czy została w ten sposób pozbawiona zysku z produkcji betonu. Wnioski wszystkich opinii sądowych są w tym zakresie zgodne i przeczą twierdzeniom powódki co do utraconych korzyści w postaci zysków z takiej działalności. Biegli byli zgodni także co do tego, że już na kilka lat przed 2001 r. kondycja powódki uzasadniała ogłoszenie upadłości. Zwrócić trzeba szczególną uwagę na twierdzenie biegłych, że powódka produkowała beton ze stratą, zatem każda kolejna wyprodukowana partia betonu mogłaby co najwyżej pogłębić jej niewypłacalność. Nie zmienia tej oceny przedstawienie przez powódkę także kilku faktur za okres do listopada 2001 r.

Podkreślić trzeba, że biegli sądowi przeanalizowali kompleksowo sytuację ekonomiczną powodowej spółki, stan jej majątku, w tym środków finansowych, zakres pozyskanych zamówień oraz możliwości sfinansowania produkcji. Wobec jednoznacznie negatywnych wniosków wszystkich opinii sądowych złożonych w tej sprawie, przeciwnie stanowisko strony powodowej co do możliwości kontynuowania działalności gospodarczej i osiągnięcia zysków stanowi jedynie wyraz jej subiektywnych, bezpodstawnych przekonań, oderwanych od realiów ekonomicznych, w jakich znajdowała się powódka w czasie relevantnym dla oceny jej roszczeń.

Odnosząc się do zarzutów powoda, że z majątku upadłej „zginął” wskazany na karcie 1769 akt majątek, przypomnieć należy, że powodem w sprawie nie jest upadły ani wierzyciel masy upadłości, lecz podmiot trzeci, który utrzymuje, że to jemu syndyk wyrządził szkodę. Nie jest zatem objęta zakresem niniejszego postępowania kwestia prawidłowości zadysponowania przez syndyka majątkiem upadłej spółki. Dotyczy to także dalszych zarzutów odnoszących się do przebiegu postępowania upadłościowego spółki (...) (k. 1770).

Reasumując, na aprobatę zasługuje ocena Sądu Okręgowego, który uznał, że powódka nie udowodniła popełnienia przez pozwanego czynów niedozwolonych wymierzonych przeciwko niej ani też nie wykazała, aby odniosła szkodę.

Z tych względów w części dotyczącej rozstrzygnięcia o powództwie przeciwko Z. Z. apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c., zaś na podstawie art. 98 k.p.c. powód zobowiązany jest zwrócić pozwanemu koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym. O nieuiszczonej opłacie od apelacji Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 4 u.k.s.c.